



RAHBARNING BIR KUNI MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA

Qurbonova Feruza Baxtiyorovna

Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on shahri 25-son
davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori
<https://doi.org/10.5281/zenodo.22671715>

Annotatsiya

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarining bir kunlik faoliyati, uning ish tartibi, bajaradigan vazifalari va zimmasidagi mas'uliyat doirasi yoritilgan. Rahbarning tarbiyachilar, texnik xodimlar, ota-onalar va bolalar bilan olib boradigan ishi bosqichma-bosqich tahlil qilingan. Maqolada zamonaviy menejment tamoyillarining maktabgacha ta'lim tizimida qo'llanilishi, rahbarning pedagogik, tashkiliy va ma'muriy vazifalarini uyg'unlashtirish mahorati asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim tashkiloti, rahbar, boshqaruv, kun tartibi, pedagogik nazorat, ma'muriy faoliyat, jamoa bilan ishlash.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari — bu nafaqat ma'muriy vazifalarni bajaruvchi shaxs, balki bolalar tarbiyasi sifatiga, tashkilot jamoasining kayfiyatiga va ota-onalar bilan o'zaro munosabatlarga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi pedagogik yetakchidir. Rahbarning har kungi faoliyati ko'p qirrali bo'lib, u bir vaqtning o'zida menejer, pedagog, psixolog va tashkilotchi vazifalarini bajarishga to'g'ri keladi. Shu sababli rahbarning bir kunlik ish tartibini o'rganish, uning samarali boshqaruv usullarini tahlil qilish maktabgacha ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimida rahbardan nafaqat tashkiliy-ma'muriy bilim, balki bolalar psixologiyasi, pedagogik texnologiyalar va jamoani boshqarish mahoratini ham talab etadi. Kunning har bir soati rahbardan tezkor qaror qabul qilish, muammolarni operativ hal etish va jamoaning ishga bo'lgan ijobiy munosabatini saqlab qolishni talab qiladi.

Asosiy qism

Rahbarning ish kunining boshlanishi

Rahbarning ish kuni odatda tashkilot xodimlaridan oldinroq boshlanadi. Ertalabki soatlarda u avvalo bog'cha binosi va hududining sanitariya-gigiyena holatini, bolalar xavfsizligi bilan bog'liq shart-sharoitlarni shaxsan ko'zdan kechiradi. Oshxona, guruh xonalari, hovli maydonchalari va o'yin-jihozlarining texnik holati kundalik nazorat ostida bo'ladi. Bu bosqich rahbarning kun davomidagi ishini rejalashtirishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi, chunki har qanday kamchilik erta aniqlansa, u kun davomida bolalar faoliyatiga xalaqit bermaydi.





Shundan so'ng rahbar ish kuni davomida amalga oshiriladigan tadbirlar rejasini ko'rib chiqadi: kunlik, haftalik va oylik reja-dasturlar bilan tanishadi, tarbiyachilarning mashg'ulotlarga tayyorgarligini nazorat qiladi. Ertalabki qisqa yig'ilishlarda ("planyorka") xodimlarga kun davomidagi vazifalar belgilanadi, zarur topshiriqlar beriladi va oldingi kunning natijalari muhokama qilinadi.

Pedagogik nazorat va metodik ish

Kunning asosiy qismini rahbar pedagogik jarayonni nazorat qilishga bag'ishlaydi. U guruhlarda o'tkazilayotgan mashg'ulotlarga tashrif buyuradi, tarbiyachilarning bolalar bilan ishlash uslubini, mashg'ulotlarning ta'lim standartlariga muvofiqligini kuzatadi. Bunday nazorat faqat kamchiliklarni aniqlash uchun emas, balki tarbiyachilarga metodik yordam ko'rsatish, ilg'or pedagogik tajribalarni jamoaga tanishtirish maqsadida ham amalga oshiriladi.

Rahbar shuningdek yangi pedagogik texnologiyalar, interfaol usullar va bolalarning yosh xususiyatlariga mos ta'lim vositalarini joriy etishga alohida e'tibor beradi. Zarur hollarda u metodik kengashlar, seminar-treninglar tashkil etadi, tarbiyachilarning malaka oshirish jarayonini nazorat qiladi. Bu ish yo'nalishi tashkilotning umumiy ta'lim sifatini uzluksiz oshirib borishga xizmat qiladi.

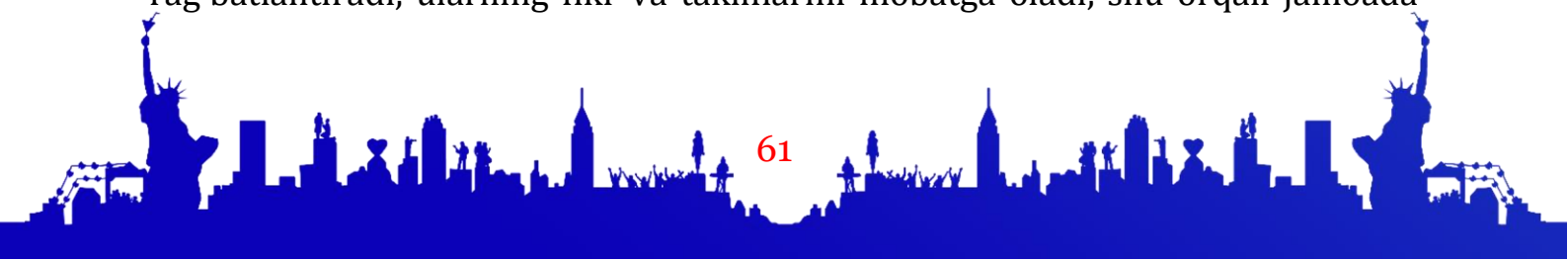
Ma'muriy-xo'jalik va tashkiliy vazifalar

Rahbar faoliyatining muhim qismini ma'muriy-xo'jalik ishlari tashkil etadi. Bunga oziq-ovqat mahsulotlarining sifatli va o'z vaqtida yetkazib berilishini nazorat qilish, moliyaviy hujjatlarni yuritish, ta'mirlash va jihozlash ishlarini rejalashtirish kabi vazifalar kiradi. Shuningdek, rahbar tashkilotning me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida faoliyat yuritishini, xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya etilishini ta'minlashi zarur.

Kun davomida rahbar ota-onalar bilan ham muloqot qiladi — ularning savol va murojaatlarini qabul qiladi, bolalarning tashkilotdagi moslashuv jarayoni, sog'lig'i va rivojlanishi bo'yicha maslahatlar beradi. Ota-onalar bilan ishonchli hamkorlik o'rnatish bog'cha faoliyatining shaffofligini ta'minlaydi va oilaviy tarbiya bilan bog'cha tarbiyasi o'rtasidagi uzviylikni mustahkamlaydi.

Zamonaviy boshqaruv uslublarining tatbiq etilishi

Hozirgi kunda maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari faoliyatida buyruqbozlikka asoslangan an'anaviy boshqaruv uslubidan ko'ra, hamkorlikka, jamoaviy fikr-mulohazaga tayangan demokratik boshqaruv uslubi ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Rahbar xodimlarning tashabbuskorligini rag'batlantiradi, ularning fikr va takliflarini inobatga oladi, shu orqali jamoada





ijobiy psixologik muhit shakllantiradi. Bunday yondashuv xodimlarning ishga bo'lgan mas'uliyatini va samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, zamonaviy rahbar raqamli boshqaruv vositalaridan ham unumli foydalanadi — hujjat aylanishini elektron tizimlar orqali yuritish, xodimlar va ota-onalar bilan onlayn aloqa vositalaridan foydalanish kabi yangiliklar tashkilotning boshqaruv jarayonini tezlashtiradi va shaffoflashtiradi. Rahbar bunday vositalarni joriy etishda jamoani izchil o'qitib borishi, texnologik savodxonlikni oshirishga alohida e'tibor qaratishi lozim.

Kun yakuni va tahlil

Ish kuni yakunida rahbar kun davomida bajarilgan ishlarni tahlil qiladi, ertangi kun uchun vazifalarni belgilaydi, zarur hollarda kechki qisqa yig'ilish o'tkazadi. Shuningdek, u tashkilotning navbatchi xodimlari bilan kechki va tungi xavfsizlik masalalarini muhokama qiladi. Bunday izchil, tizimli yondashuv rahbarning har kunini samarali va natijaga yo'naltirilgan qiladi. Kun davomida yig'ilgan kuzatuvlar, aniqlangan kamchiliklar va yutuqlar alohida daftar yoki elektron jurnalga qayd etib boriladi — bu esa vaqt o'tishi bilan tashkilot faoliyatining dinamikasini kuzatish va strategik qarorlar qabul qilish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarining bir kuni juda ko'p qirrali va mas'uliyatli faoliyatdan iborat. Ertalabki nazoratdan tortib, pedagogik jarayonni kuzatish, ma'muriy-xo'jalik ishlarini yuritish, zamonaviy boshqaruv vositalarini qo'llash va ota-onalar bilan muloqot qilishgacha bo'lgan barcha bosqichlar bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lib, ular tashkilotning barqaror va sifatli faoliyat yuritishini ta'minlaydi. Rahbarning tashkilotchilik qobiliyati, pedagogik bilimi va insoniy fazilatlari uyg'unlashgandagina maktabgacha ta'lim tashkiloti o'z vazifasini to'liq bajara oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim to'g'risidagi qonun hujjatlari.
2. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish bo'yicha me'yoriy-huquqiy hujjatlar to'plami.
3. Mavlonova R., Voxidova N. Pedagogika nazariyasi va tarixi. — Toshkent: O'qituvchi.
4. Yo'ldosheva Sh. Maktabgacha ta'lim menejmenti asoslari.

